

Desviació de poder

Només des del més rabiós partidisme es pot justificar el recurs de Múgica contra l'Estatut

Javier Pérez Royo, catedràtic de Dret Constitucional

No he entès mai per què el constituent del 1978 va atorgar legitimitat al Defensor del Poble per interposar el recurs d'inconstitucionalitat contra lleis aprovades per les Corts Generals. La mateixa Constitució, a l'article 54, defineix el Defensor del Poble com a "alt comissionat de les Corts Generals designat per aquestes per a la defensa dels drets fonamentals, i a aquest efecte podrà supervisar l'activitat de l'Administració, donant-ne compte a les Corts Generals". ¿Quin sentit té que un òrgan parlamentari per supervisar l'activitat de l'Administració en defensa dels drets fonamentals dels ciutadans pugui impugnar els actes normatius de l'òrgan que el crea? La incoherència entre la naturalesa de l'òrgan Defensor del Poble i l'atribució a aquest de la legitimitat per interposar el recurs d'inconstitucionalitat salta a la vista.

Però així està establert a la Constitució i a la llei orgànica 3/1981. A més a més, encara que hi va haver intents d'interpretar restrictivament aquesta legitimitat per interposar el recurs, limitant-la a aquelles normes que afectessin els drets fonamentals constitucionalment reconeguts, la interpretació no va ser acceptada i el Tribunal Constitucional ha considerat que el Defensor del Poble pot interposar recurs d'inconstitucionalitat contra qualsevol llei, independentment de quin en sigui el contingut.

No es pot objectar res, per tant, des de la legalitat vigent a la decisió del Defensor del Poble, Enrique Múgica, d'interposar un recurs d'inconstitucionalitat contra la llei orgànica mitjançant la qual s'ha reformat l'Estatut d'autonomia per a Catalunya. El Tribunal Constitucional no pot sinó admetre a tràmit el recurs, tal com efectivament ha fet, i, després de la tramitació oportuna, donar-hi resposta mitjançant una sentència.

¿TÉ sentit, llavors, que les Corts Generals debatin la proposta de destitució del Defensor del poble presentada per Iniciativa per Catalunya-Verds o no s'hauria

d'haver admès a tràmit per part de la Mesa del Congrés? Segons la meua opinió, té sentit. Més encara. Les Corts Generals no només poden, sinó que han de debatre la iniciativa i, després del debat, decidir el que estimin més pertinent, fins i tot sabent per endavant que ni es pot impedir que la tramitació del recurs interposat pel Defensor del Poble segueixi el seu curs, ni que tampoc s'aconseguirà la destitució d'**Enrique Múgica**, ja que perquè això fos possible es necessitaria la majoria de tres cinquens a les dues Cambres, i aquesta majoria no és possible sense que hi hagi el concurs del PP. Però s'ha de fer el debat, perquè les Corts Generals no han de callar davant d'un recurs com el que ha interposat el Defensor del Poble contra la reforma de l'Estatut català. No han de callar jurídicament, i fer arribar al Tribunal Constitucional les al·legacions que estimin pertinents les dues Cambres, però tampoc políticament, és a dir, expressant quina opinió els mereix la manera en què el Defensor del Poble ha exercit la competència que té constitucionalment atribuïda.

Les Corts Generals són un òrgan de naturalesa política. Representen el poble espanyol i tenen l'obligació de dir als ciutadans els quals representen si el Defensor del Poble, per elles designat, ha fet un ús correcte o desviat de la competència que té atribuïda. Les Corts Generals han de donar explicacions al Tribunal Constitucional, però han de donar-les també i abans que a ningú al "poble espanyol".

I ho haurien de fer, perquè un Estatut d'autonomia de l'article 151 de la Constitució no és una norma qualsevol. És el resultat d'un pacte a l'interior del Parlament de la comunitat autònoma, prèviament informat pel Consell Consultiu de la comunitat, i d'un pacte posterior entre el Parlament de la comunitat i les Corts Generals, culminat amb un referèndum. La constitucionalitat de la reforma ha estat examinada amb lupa al llarg de molts mesos pels representants democràticament elegits a la comunitat autònoma i a l'Estat. Si hi ha parlamentaris que, malgrat aquesta tramitació parlamentària tan prolongada i malgrat el resultat del referèndum, continuen considerant que el resultat és anticonstitucional, és ben lògic que recorrin al Tribunal Constitucional.

NO OBSTANT, ¿què hi pinta el Defensor del Poble en aquest debat? ¿Quina activitat de l'Administració per a la defensa dels drets fonamentals necessita ser supervisada?

La interposició del recurs d'anticonstitucionalitat per part del Defensor del Poble contra la reforma estatutària catalana és un cas clar de desviació de poder, és a dir, d'exercici d'una facultat de la qual legalment es disposa per perseguir uns fins que són contraris a aquells per als quals aquesta facultat va ser concedida. Legalment, l'exercici de la competència és inobjectable. Materialment, és un exercici tendencios. Únicament des de la posició més rabiosament partidista es pot justificar la conducta d'**Enrique Múgica** respecte de la reforma de l'Estatut de Catalunya. I això les Corts Generals ho han de dir al poble espanyol.

Amb la interposició del recurs d'inconstitucionalitat, **Múgica** s'ha faltat al respecte a si mateix. No té sentit que l'hi mantinguem els altres. Al contrari. Crec que per al prestigi de la institució, i també per al prestigi de les Corts Generals, és bo que es digui al Defensor del Poble i a tots els ciutadans que som davant d'un cas de desviació de poder.

Article publicat a El Periódico de Catalunya el 19 d'octubre de 2006